

ZPRAVODAJ

ČESKÉ KOORDINAČNÍ RADY
SPOLEČNOSTI PŘÁTEL NÁRODŮ VÝCHODU

KVĚTEN 2005

1

Jednání ČKR SPNV

Dne 10. prosince 2004 se uskutečnilo zasedání ČKR SPNV rozšířené o zástupce OKR a členy revizní komise. Po úvodní slověch místopředsedů dr. Josefa Holouše a Tomáše Lukavského se účastníci vyjadřovali k perspektivám rozvoje Společnosti.

ČKR vytvořila pracovní skupinu, která zasedání předložila návrhy úprav Stanov. Skupině přicházely různorodé, často protichůdné náměty. Z většiny však byl patrný zájem o vytvoření moderní a jasně vyprofilované organizace, jednoznačně zaměřené na kulturní a humanitární aktivity.

Závěry diskuze byly shrnuty do usnesení, v němž bylo mimo jiné uloženo dopracovat přeložený návrh změn stanov o náměty, doporučení a připomínky. ČKR schválila Rámcový kalendářní plán aktivit ČKR SPNV na rok 2005 i plán Aktivit SPNV u příležitosti 60. výročí osvobození.

Předseda ČKR ing. Vladimír Remek,

Divadlo Na Tagance v Praze

V roce 40. výročí svého založení vystoupil 28. listopadu 2004 ve Společenském sále pražského Kongresového centra jeden z neznámějších ruských souborů – Moskevské divadlo Na Tagance s hrou Petera Weisse *Marat a markýz de Sade*.

Jeho zakladatel režisér Jurij Ljubimov je považován vedle Brooka, Wajdy či Bergmana za legendu světového divadla druhé poloviny 20. století. Weisssova hra *Marat a markýz de Sade* měla v Moskvě premiéru před šesti lety, Taganka s ní v Čechách vystoupila již v roce 2004 v Plzni na festivalu Divadlo, kde organizátoři spolu s Ljubimovem neodhadli dobře možnosti inscenování na scéně Divadla J. K. Tyla, kdy na jevišti přímo před herci seděla skupina šťastnějších diváků, hlediště bylo záměrně prázdné a další diváci seděli až na balkonech a v lóžích. Inscenace, přes veškeré divadelní mistrovství k nim takřkajíc nedoletěla a větší část jí spadla do černé tlamy pustého hlediště. V Kongresovém centru neexperimentovali, Ljubimov navíc představení zkrátil a výsledkem byly bouřlivé ovace ve stoje.

Ale to předbýváme – sál se tmí a v hledišti autoritativně vstává dlouhovlasá legenda –

poslanec Evropského parlamentu byl v době zasedání pracovně v Bruselu a zaslal členům dopis z něhož citujeme: „...asi se nemusíme zvlášť přesvědčovat o nezastupitelném významu Ruska s ohledem na jeho historické zkušenosti i kulturní význam. Troufnu si konstatovat, že ve srovnání s počátkem 90. let došlo v české společnosti v nazírání na Rusko i země bývalého Sovětského svazu zvláště pak v posledních letech k významnému pozitivnímu posunu. Opadly emoce a názory jsou racionálnější. Jsem přesvědčen – a to říkám bez obavy, že je to chlubení – že k tomu přispěla i naše Společnost a její konkrétní členové. I proto bych rád vám přítomným a vašim prostřednictvím i všem ostatním členům poděkoval za trpělivou aktivní a cílevědomou práci. Ta ovšem, jak víme, nikdy nekončí a stále znovu a znovu začíná.“

sedmaosmdesátiletý Jurij Ljubimov a velkolepým gestem mávne rukou směrem k jevišti: „Páni herci, prosím na scénu!“ Hra, o tom jak chovanci ústavu duševně chorých pod vedením markýze de Sade inscenují hru o zabití Marata, má formu muzikálu a odehrává se na scéně za mnohoznačnými mřížemi, které oddělují divou zvěř v cirku od diváků i svět normálních od světa bláznů. Ljubimov ukazuje jak tragické následky může mít revoluce, která začne požírat vlastní děti. Jeho asketický *Marat*, který kvůli revoluci neváhá obětovat tisíce lidí, je hrůznější než *markýz de Sade*, který je zděšen krvavou lázní, v níž se ztrácí individualita jednotlivce a jeho utrpení.

Byli jsme svědky velikého divadla s akrobatickými prvky, ohňostroje nápadů, dobrou živou kapelou a režijním i hereckým mistrovstvím. -jk-

(o J. Ljubimovi na str. 3)

Jubileum Jana Wericha

Celkem čtyři publikace vyšly letos u příležitosti 100. výročí narození Jana Wericha a z toho dvě jsou z pera ruských autorů. Knihu Werichův Golem a Golemův Werich napsal Ondřej Suchý a shromáždil v ní zajímavé a mnohdy poprvé publikované informace, které doplnil vzpomínkami pamětníků. Knihu Dvanáct podob Jana Wericha a připravil František Cinger. Sestavil ji z dvanácti jeho pohledů na přátelství, humor, exil či politiku a doplnil například dosud nepublikovanými předscénami Jana Wericha a Miroslava Horníčka v Divadle ABC. Po druhé a velmi reprezentativně vyšla kniha *Jak to všechno bylo, pane Werichu?* z pera ruského bohemy, básníka Igora Inova. Osobní důvěrný přítel Jana Wericha i jeho rodiny, měl jedinečnou výsadu, přijít k Werichům bez ohlášení. Svou knihu, která byla vůbec první werichovskou monografií vydal již v roce 1971 v Leningradě. Z politických



důvodů však byla většina nákladu zlikvidována. Ačkoliv Werich, který na ní spolupracoval, doufal v její české vydání, vyšla až v roce 1992, tedy dvanáct let po jeho smrti. Letos vyšla v nakladatelství XYZ s brilantním doslovem prof. Františka Černého a s řadou poprvé publikovaných fotografií. Na tiskové konferenci v Paláci knih Luxor knihu představili prof. Černý a herečka Květa Fialová.

Čtvrtá publikace Borise Nikolajeviče Nikolského vyšla rusky v moskevském nakladatelství Gumanitarij pod názvem *S láskou k českému divadlu*. Do Prahy jí přijeli představit prezident Mezinárodní asociace podpory kultury Igor Čerkasov a šéfredaktor časopisu *Mecenáš a svět* Levon Osepjan, za jejichž podpory kniha vznikla. Autor Boris Nikolskij (1928–1997) studoval koncem 50. let na pražské DAMU – jeho spolužáky a spolubydlícími na koleji byli Petr Kostka a Jiří Hrzán.

Tisková konference, která byla naplánována do Ruského střediska vědy a kultury se stala další ostudou tohoto zařízení. Bylo totiž poněkud opomenuto na tuto akci pozvat lidi a tak kromě pěvce Treskina, který šel náhodou kolem nepřišel na tiskovku vůbec nikdo.

RÁMCOVÝ KALENDÁŘNÍ PLÁN AKTIVIT

České koordinační rady Společnosti přátel národů východu na rok 2005

Společnost přátel národů východu v souladu se svým posláním bude také v roce 2005 orientovat své aktivity na oblast kulturní a humanitární. Bude se podílet na vytváření podmínek pro rozvoj a navazování mezinárodních kontaktů krajů, měst a institucí zejména s partnery v Rusku, na Ukrajině, v Bělorusku a na Slovensku.

V roce 2005 si připomeneme 60. výročí vítězství nad fašismem ve II. světové válce – aktivity SPNV uvedeny samostatně. Bude se podílet na organizování Dnů ruské kultury v ČR – Ruské sezóny, Česko-ruského dialogu kultur a dalších projektů zaměřených na česko-ruské, běloruské, slovenské a ukrajinské umělecké, vědecké a humanitární kontakty.

Organizace Společnosti budou věnovat pozornost účastníkům II. odboje, podílet se na péči o hroby a památníky osvoboditelů i na přípravě akcí u příležitosti 60. výročí vítězství nad fašismem ve II. světové válce a 61. výročí Karpatsko-dukelské operace.

V humanitární oblasti budeme nadále pořádat ozdravné pobyty pro děti postižené černobylskou havárií (grant Ministerstva zdravotnictví ČR), budeme se snažit o získání prostředků od sponzorů k pořádání dalších ozdravných pobytů.

I v roce 2005 se budeme ucházet o granty vypisované státními orgány, nevládními institucemi, krajskými úřady a místními zastupitelstvy, budeme navazovat kontakty s dalšími partnery, včetně kulturních a vzdělávacích zařízení, sportovních klubů, ale i s podnikateli a budeme realizovat konkrétní formy spolupráce s Mezinárodní asociací pro podporu kultury a neziskovou organizací Mir kultury se sídlem v Moskvě.

LEDEN

- koncert – pravoslavné novoroční svátky – ve spolupráci s ČAR

ÚNOR

- okresní přehlídka XXIX. ročníku festivalu ARS POETICA – Puškinův památník

BŘEZEN

- vědecká konference mladých rusistů – ve spolupráci s ČAR
- hostování souborů přijíždějících z RF na pozvání SPNV v rámci projektu Česko-ruský Dialog kultur (ve spolupráci s organizací Mir kultury)

DUBEN

- konverzační soutěž v ruském jazyce – zabezpečení celostátního kola ve spolupráci s ČAR a MŠMT ČR
- hostování umělců z RF a Ukrajiny přijíždějících v rámci spolupráce s MASK
- regionální přehlídka XXIX. ročníku festivalu ARS POETICA – Puškinův památník

KVĚTEN

- Celostátní přehlídka XXIX. ročníku festivalu ARS POETICA – Puškinův památník
- koncerty k 60. výročí osvobození v Praze a dalších místech ČR

ČERVEN

- hostování souborů přijíždějících z RF na pozvání OKR Příbram,
- Česko-slovenská přehlídka ARS POETICA – Orava

ČERVENEC

- vystoupení ruského divadelního souboru na Divadelním festivalu Evropských regionů v Hradci Králové – *součinnost při propagaci, event. při využití v dalších místech České republiky*
- ozdravné pobyty dětí krajanů z oblastí postižených černobylskou havárií (červen – září) – *realizace grantu MZD ČR v pověřených OKR*
- ozdravné pobyty dětí z černobylské zóny (Bělorusko, RF, Ukrajina) realizované na základě sponzorských darů (červen až září)
- edukační pobyty dětí krajanů z RF a Ukrajiny (červenec až srpen) – *realizace grantu MZV ČR*

SRPEN

- festivaly 75. Jiráskův Hronov a 10. Trstenický faun – *součinnost při zajištění ruského studiového divadla, lektorů, semináře o ruském divadle, propagaci, event. při jeho využití v dalších místech ČR*

ZÁŘÍ

- mezinárodní presentace ARS POETICA

ŘÍJEN

- Ruská sezóna – Dny ruské kultury v ČR – *podíl na realizaci*
- 11. celostátní rusistický seminář v Lysé nad Labem – *zabezpečení ve spolupráci s ČAR*
- VII. mezinárodní přehlídka dětských pěveckých a tanečních souborů v Příbrami – *ve spolupráci s Okresní koordinační radou a Divadlem Příbram*
- Měsíc česko-slovenské kulturní vzájemnosti – *podíl na přípravě vybraných akcí ve spolupráci se slovenskými partnery*
- koncert k 61. výročí Karpatsko-dukelské operace

LISTOPAD

studentská vědecká konference mladých slavistů – *ve spolupráci s ČAR a PedF UK*

PROSINEC

- 5. česko-ruský ples – *ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR, Velvyslanectvím RF v ČR, Komorou pro hospodářské styky se SNS a ČAR.*

P r ů b ě ž n ě

- schůze České koordinační rady

- schůze výkonného výboru ČKR – dle potřeby (zpravidla 1× za dva měsíce)
- vydávání Zpravodaje ČKR (minimálně 4 čísla)
- literární a hudební večery – zpravidla 1× měsíčně

Tento kalendářní plán bude průběžně doplňován o akce pořádané v rámci Ruské sezóny ve spolupráci s ČAR, Asociací absolventů ruských (sovětských) vysokých škol, Mezinárodní asociací pro podporu kultury, neziskovou organizací Mir kultury, RSVK, zastupitelskými úřady a dalšími partnery. Akce u příležitosti významných jubileí budou připraveny ve spolupráci a dle možností partnerů.

* * *

AKTIVITY SPNV

u příležitosti 60. výročí osvobození

Připomenutí 60. výročí osvobození Československa od fašismu bude v roce 2005 patřit k dominantám činnosti SPNV. Organizační jednotky využijí místních podmínek ke spolupráci s partnery (Svaz bojovníků za svobodu, Čs. obec legionářská, občanské sdružení Vděčnost, Společnost Ludvíka Svobody, Česká asociace rusistů, Asociace absolventů ruských (sovětských) vysokých škol, městské a místní úřady, zastupitelské úřady RF, Ukrajiny a Běloruska ad.).

Aktivity k uvedenému výročí zahájila SPNV ve spolupráci s partnery slavnostním koncertem k 60. výročí karpatsko-dukelské operace, další aktivity budou rozloženy do celého roku 2005.

A) Vlastní aktivity SPNV:

1. dramaturgická orientace uvedeným výročím kulturních a společenských akcí (besedy, koncerty, výstavy) v regionech i aktivit celostátního charakteru:
 - a) ARS POETICA – Puškinův památník
 - b) Mezinárodní přehlídka dětských pěveckých a tanečních souborů a využití jejich účastníků při akcích SPNV
2. ve Zpravodaji ČKR v 1. Q. 2005 zveřejnit ohlasy k 60. výročí (např. válečná poesie, rozhovory s pamětníky apod.)
3. slavnostní zasedání ČKR SPNV s přizváním představitelů pražských a středočeských OKR
4. ozdravné a edukační pobyty: do poznávacího programu začlenit besedy s pamětníky osvobozovacích bojů a návštěvy památných míst II. odboje k přiblížení této etapy historie dětem krajanů i ostatním účastníkům pobytů
5. komponovaný program, ve kterém zazní dobové písně v podání ruských a českých interpretů. Program bude uveden na

Slavnostním koncertu v květnu 2005 v RSVK a bude sestaven tak, aby jej bylo možné využít pro vystoupení v okresech a krajích

B) Aktivity ve spolupráci s partnery:

1. aktivní podíl na péči o hroby a památníky osvoboditelů, na vzpomínkových a pietních aktech, včetně čestného pohřbiště v Praze – Olšanech
2. využití přímých kontaktů měst, obcí, příj. krajů k iniciování příjezdu delegací Veteránů Velké vlastenecké války z Ruské

federace, Ukrajiny, Běloruska

3. podíl na přípravě a realizaci:
 - a) koncertu u příležitosti 60. výročí Karpatsko-dukelské operace (14. října 2004 v RSVK v Praze)
 - b) slavnostního májového koncertu (RSVK v Praze, květen 2005)
- C) Další aktivity s podílem SPNV
 - podíl na organizaci vystoupení Alexandrovova souboru – ve spolupráci s Velvyslanectvím RF v ČR
 - využití nabídky Velvyslanectví RF v ČR

k instalaci fotovystavek ve vybraných místech

- aktivity, které vyplnou z nabídky zahraničních partnerů (zejména koncerty ruských hudebních interpretů v jednotlivých místech ČR – ve spolupráci s Ruskou asociací pro podporu kultury)
- iniciování tématicky zaměřených sportovních, turistických a kulturně společenských akcí pro děti a mládež – s využitím dlouholetých zkušeností OKR Příbram a MKR Ostrava z tohoto typu činnosti

Evžen Oněgin na Lokti

V přírodním amfiteátru pod loketským hradem se připravuje inscenace opery P. I. Čajkovského *Evžen Oněgin* v hudebním nastudování dirigenta Norberta Baxy a v režii Martina Otavy.

Každé léto sjíždějí do Lokte milovníci opery. Díky porozumění i štědré podpoře rady města Lokte i řady firem a soukromých osob se daří získávat pro loketská představení prvotřídní pěvecké obsazení. Tak tomu jistě bude i při letošní premiéře *Evžena Oněgina*.

Jen stěží lze u nás najít lepšího představitele titulní role než je Vladimír Chmelo, laureát přehlídky Puškinův památník. Jeho lahodně znějící baryton a příjemné herecké vystupování vytváří z Oněgina vskutku charismatickou postavu. V roli Taťany vystoupí mladá sopranistka ústecké opery Jitka Burgetová, jež má dívčí něhu i horoucnost Puškinovy a Čajkovského hrůdy. Olgu nastudovala mezzosopranistka Veronika Hajnová – Fialová. Aleš Briscein jako Lenskij je naším nejlepším lyrickým tenoristou pro tuto roli a Miloslav Podskalský jako Knížete Gremina jistě zaujme svým kultivovaným pěveckým projevem.

Další úspěšný účastník Puškinova památníku, režisér Martin Otava, jehož slavný dědeček Zdeněk byl nepřekonatelným představitelem Oněgina, vychází z inscenace opery v ústeckém divadle, má s prostorem loketského amfiteátru zkušenosti, pracuje s přírodním prostředím, včetně příjezdu kočáru s krásnými koňmi a souboje na louce. Věříme, že představení bude stejně úspěšné jako loňské nastudování Rusalky.



Česko-ruský ples v Praze

V Národním domě Na Vinohradech se 3. prosince 2004 uskutečnil již IV. Česko-ruský ples. Mezi pořadateli byla i SPNV. Nejvýznamnější hosté byli zástupci diplomatického sboru včetně velvyslanců – A. Fedotova z Ruska, českého velvyslance v RF J. Bašty a I. Kuleby z Ukrajiny. Potěšitelná byla účast představitelů obou komor českého parlamentu i ruské metropole a regionů. Hrály orchestry Karla Vlacha a Merkury se sólisty, úspěšně vystoupilo hudební sdružení Ruský hudební salon, stále půvabná a temperamentní Jitka Molavcová, Taneční klub Lucerna a hosté z uralské Permi vynikající soubor lidových nástrojů Karavaj. Program, který moderovali Irina Burcevo-ová, Jiří Klapka a Jaroslav Suchánek, doplnila módní přehlídka JABLONEX 2004 s ukázkou modelů Beaty Rajské a diskotéka Jiřího Linky. Jubilejní V. Česko-ruský ples je plánován na 2. prosince 2005 a bude opět v Národním domě na Vinohradech.

Piková dáma ve Státní operě

Po sedmnácti letech se vrátila na scénu Státní opery Praha Čajkovského *Piková dáma*. Novým nastudováním byli pověřeni německý režisér Roman Hovenbitzer, scénograf Pavel Bílek a ukrajinský dirigent Roman Kofman. Depresivní černošedá barevnost strohé scény a kostýmů připomíná staré filmové horory. Režie ale nepřináší nic nového. Zážitkem jsou však pěvecké výkony – Hraběnky Antonie Denyrové, Heřmana – Vladimíra Kuzmenka, Lízy – Heleny Kaupové a především Paula a Guvernantka v pěvecky i herecky výtečném podání Galji Ibragimové. Premiéra se konala 25. 11. 2004.



Divadlo...

(Pokračování ze str. 1)

Jurij LJUBIMOV (nar. 1917), původně herec a pedagog. V roce 1963 připravil se svými studenty Brechtova *Dobrého člověka ze Sečuanu*. Touto inscenací začíná i existence **Divadla na Tagance**, které se záhy po svém vzniku stalo nejvyhledávanější a nejkontroverznější scénou Moskvy. Hlavními tématy jsou střet člověka s dobou a společností (viz např. legendární *Bulgakovův Mistr a Markétka* – 1977) a sovětská (ruská) minulost (*Deset dní, které otřáslý světem* – 1965, *Boris Godunov* – 1988 atd.). Ljubimov a Taganka získali mezinárodní ceny (Grand Prix Bítěfu za *Hamleta* s Vladimírem Vysocským – 1976, první cena Divadla národů –

1980 atd.), doma ale měl úspěch za následek i řadu zákazů. Ljubimovův nesouhlas se sovětským sestřelením jihokorejského letadla (1983) vyústil v jeho propuštění z divadla (v té době zkoušel v Londýně), následně byl zbaven občanství – tím mu byl znemožněn i návrat domů. Během emigrace pracoval (jako občan Izraele) v řadě evropských divadel (to již měl za sebou např. i inscenaci na jevišti opery La Scala; roku 1986 uvedl např. na jevišti Covent Garden Janáčkovu *Její pastorkyni*). V roce 1988 získal občanství zpět a znovu se vrátil do čela Taganky. Roku 1993 (kdy uvedl *Doktora Živaga*) se sice divadlo rozdělilo na tzv. Starou (Ljubimovovu) a Novou scénu (pod vedením Nikolaje Gubenka), Ljubimov ale svůj soubor již o rok později omladil o nové absolventy herectví. S nimi uvedl např. *Dostojevského Výrostka* (1996) i – v již třetí své verzi – *Bratry Karamazovy* (1997), *Weissovu hru Marat–Sade*, *Šarašku* podle *Solženicyna* (1998), či z *Shakespeareových her* sestavené *Kroniky* (2000).

(volně a s doplňky podle *Slovníku světového divadla 1945–1990, Divadelní ústav*)



KRÁTCE

■ Pěveckým maratónem nazývali účastníci **Mezinárodní uměleckou olympiádu**, která proběhla začátkem roku v Kulturním centru Zahrada na Jižním Městě a v Divadle v Dlouhé, za účasti zpěváků z jednácti zemí. Je škoda, že organizační štáb, který pocházel z Jekatěrinburgu, se více nevěnoval propagaci akce, na které vedle ruských a českých interpretů nejvíce zazářili zpěváci z Arménie.



■ **Festival Česko-ruský hudební dialog** vrcholil 24. března 2005 v sále Martinů pražské Akademie múzických umění za účasti pořadatelů – SPNV, měst Příbram, Č. Krumlov, Praha, odborné veřejnosti i zástupců pražského diplomatického sboru včetně velvyslance Ruské federace Alexeje Fedotova.

■ V Sankt Peterburgu byl dokončen dokument petrohradského filmového studia o přátelích A. S. Puškina v Čechách a na Slovensku, nazvaný **Oživlé portréty**, na kterém spolupracovala SPNV i ČAR.

■ Turné mladých ruských a ukrajinských umělců po České republice, které připravila **Mezinárodní asociace pro podporu kultury** se sídlem v Moskvě u příležitosti 60. výročí vítězství nad fašismem. Turné, na němž vystoupili vítězové soutěže dětské a mládežnické tvorby Otevřená Evro-

pa velmi úspěšně proběhlo koncem dubna, začátkem května 2005 ve městech Brno, Břeclav, Hodonín, Rožmitál pod Třemšínem, Praha a bylo doplněno o besedy a přátelská setkání.

■ U příležitosti **60. výročí ukončení II. světové války a vítězství nad fašismem** proběhly po celé republice stovky akcí, na kterých spolupracovala naše Společnost. Jejich ohlasům se budeme věnovat v následujícím čísle Zpravodaje.

■ V březnu a dubnu úspěšně proběhly regionální přehlídky Festivalu **ARS POETICA – Puškinův památník**, celostátní přehlídka se uskutečnila 20. května 2005 v Kulturním centru Zahrada v pražském Jižním Městě.

■ Pod názvem **Немой сезон** vydala básniřka Ljubov Vondroušková, za podpory SPNV, své překlady veršů Jana Skácela ze sbírky *A znovu láska*. Něžnou publikaci věnovala autorka účastníků Festivalu ARS POETICA.

■ Pražská Viola uspořádala 6. dubna 2005 jubilejní **100. Ruský hudební salon**. Program kvarteta – I. Burcevová, J. Klapka, N. a A. Shonertovi doplnily více jak dvě desítky předních českých, ruských a ukrajinských umělců.



Mezi zpívajícími herci, kteří v průběhu sta Salonů potěšili diváky, byl i slavný Alexej Petrenko. (Na snímku uprostřed.)

Černé mléko v Kolowratu

Mezi nejpozoruhodnější inscenace ruských autorů v roce 2004 patří bezesporu uvedení hry Vasilije Sigareva Černé mléko, souborem činohry Národního divadla, v komorním prostoru divadla Kolowrat.



Vasilij Sigarev.

Zkušený a citlivý režisér Jan Kačer, specialista na ruskou dramaturgiu, si vybral k inscenování text mladého ruského dramatika, jehož další hru *Plastelína* uvádějí studenti DAMU v Disku. Drsný příběh mladého páru, který prodává po zapadlých ruských vesnicích nekvalitní čínské toustovače, v podání výborné Martiny Válkové a Richarda Krajčá, je krutým obrazem doby, výpovědí o ztracené generaci „dětí vyhozených na vítr“.

Autor, který publikoval již čtrnáct her se narodil v roce 1977 ve městě Věrchnaja Salda (300 km od Jekatěrinburgu) studoval biochemii a pracoval v semináři Nikolaje Koljady na Jekatěrinburském divadelním institutu, působí jako redaktor v literárním časopise Ural magazin. Největšího úspěchu dosáhl s hrou *Plastelína* – v roce 2001 byla uvedena v Moskvě v režii Kirilla Serebrennikova a o rok později se objevila na repertoáru londýnského Royal Court Theatre a potom i v dalších evropských divadlech (mj. v Hamburku, Mnichově, Kodani). Za tuto hru obdržel několik prestižních ocenění v Rusku i v zahraničí, včetně Ceny Charlese Wintoura pro nejslibnějšího dramatika roku. Sigarevovo rodné město Věrchnaja Salda bylo dříve privilegovaným průmyslovým centrem s jediným titanovým dolem v Rusku. Po rozpadu Sovětského svazu místní obyvatelé pochopili, že se v tamnějších dolech skrývá velké jmění. S lopatami se pustili do dobývání titanu a odprodávali ho překupníkům. „Celé město začalo dolovat. Dalo se tak vydělat až sto dolarů za den,“ říká Sigarev. „I já jsem celý den doloval a večer jsem pak šel na večeři do restaurace.“ Když byl zdroj snadno nabytého bohatství vyčerpán, stálo město Věrchnaja Salda tvář v tvář obrovskému nárůstu drogové závislosti občanů a rozmáhající se epidemii AIDS. „Lidé měli spoustu peněz a nic na práci, hodně z nich začalo brát drogy. Když utratili všechny peníze, zbyla jim jen závislost.“

Pražská premiéra, které se autor osobně zúčastnil byla určitě uhlazenější a Kačerovo režijní pojetí jemnější, než skutečnost, ale i tak je to pro českého diváka dosti silná káva – nebo vlastně černé mléko. -jk-



Sto roků kobry

se nazývá projekt brněnského divadla Husa na provázku. Vladimír Morávek zatím zrežiroval tři ze čtyř Dostojevského děl. **Zločin a trest, Idiot, Běsi a tetralogii letos završí Bratři Karamazovi.**

Morávek se soustředil na hlavní postavu, což je patrné i pozměněných názvů představení *Raskolnikov – jeho zločin a jeho trest, Kníže Myškin je idiot a Běsi – Stavrogin je ďábel, Zločinu a trestu* dominuje výkon Petra Jeništy. Knížete Myškina hraje Pavel Liška a Stavrogina Jan Budař dobře známý z filmu *Nuda v Brně* i z Najbrtova snímku *Mistři*. Jednotlivým prvkem je také strohá scéna Jana Štěpánka, která se s nepatrnými obměnami objevuje ve všech třech inscenacích. Vladimír Morávek je jedním z nejsobitějších tuzemských divadelních režisérů, který přispěl k vynikající reputaci hradeckého Klicperova divadla. Nastudoval v něm

tři Čechovovy hry, které divadlo pod názvem *Čechov Čechům* uvádělo výjimečně i v jednom dni za sebou. Morávkův návrat do Husy na provázku znamenal velkou vzpruhu pro divadlo, jež v posledních letech jen vzpomínalo na slavnější doby. Morávek loni uspěl i ve filmu, když jeho debut *Nuda v Brně* získal v roce 2004 tři České lvy.